

POSTANOWIENIE

Dnia 9 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z odwołania D. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki komandytowej w G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Zabrze z udziałem zainteresowanej A. T.

o podleganie polskiemu ustawodawstwu, o wydanie zaświadczenia A1, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 9 października 2024 r.,

skargi kasacyjnej odwołującej się Spółki od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z dnia 26 września 2023 r., sygn. akt III AUa 1720/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od odwołującej się D. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki komandytowej w G. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Zabrze 240 (dwieście czterdzieści) złotych z ustawowymi odsetkami za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia odwołującej się Spółce do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 26 września 2023 r. oddalił apelację odwołującą się D. Spółki z o.o. Spółki komandytowej w G. (dalej także jako Spółka) od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 13 sierpnia 2021 r. oddalającego odwołanie Spółki jako płatnika składek od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Zabrze z 15 września 2020 r. stwierdzającej, że zainteresowana A. T. nie podlega ustawodawstwu polskiemu jako osoba zatrudniona w Spółce na podstawie umowy zlecenia, w okresie od 4 sierpnia 2020 r. do 3 sierpnia 2021 r. i odmawiającej Spółce wydania zaświadczenia A1 potwierdzającego, że w okresie objętym decyzją będzie miało zastosowanie ustawodawstwo polskie. W wyrokach Sądów *meriti* przyjęto, że organ rentowy, wykonując zarządzenie Sądu Okręgowego z dnia 10 sierpnia 2020 r., prawidłowo przeprowadził procedurę określoną w art. 16 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz.U.E.L. 284 z dnia 30 października 2009 r., dalej jako rozporządzenie wykonawcze), skoro pismem z dnia 31 sierpnia 2020 r. powiadomił niemiecką instytucję ubezpieczeniową (a także strony) o zastosowaniu w stosunku do zainteresowanej na podstawie art. 16 ust. 1 i 2 rozporządzenia WE nr 883/2004 ustawodawstwa niemieckiego oraz że ustalenie to ma charakter tymczasowy. Właściwa instytucja niemiecka nie złożyła sprzeciwu do tymczasowo ustalonego ustawodawstwa niemieckiego, a więc stało się ono ostateczne. Wobec stanowiska milcząco przyjętego przez niemiecką instytucję ubezpieczeniową organ rentowy nie mógł zatem uznać, że zainteresowana podlegała za ten sam okres ustawodawstwu polskiemu, ponieważ według art. 11 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.U.E.L z 2004 r. Nr 166, s. 1; dalej jako rozporządzenie podstawowe) zasadą jest podleganie ustawodawstwu tylko jednego państwa Unii Europejskiej. Skoro zatem, zainteresowana jako pracownik odwołującej się, której dotyczyła zaskarżona decyzja, została objęta ustawodawstwem niemieckim i nie podlega ustawodawstwu polskiemu, to organ rentowy zasadnie odmówił wydania w stosunku do niej zaświadczenia A1.

Odwołująca się Spółka zaskarżyła skargą kasacyjną wyrok Sądu Apelacyjnego w całości, w podstawach skargi podniosła zarzut naruszenia prawa materialnego, a mianowicie:

1) art. 16 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przez zaniechanie przez Sąd pierwszej i drugiej instancji jego wykładni w kontekście stosowania art. 13 rozporządzenia podstawowego i pominięcie jego znaczenia przy ocenie sytuacji prawnej zainteresowanej - odwołująca się poinformowała instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym zainteresowana ma miejsce zamieszkania o wykonywaniu przez nią pracy w dwóch państwach członkowskich w celu potwierdzenia zaświadczeniem ustawodawstwa polskiego mającego do niej zastosowanie, to jest właściwego według jej miejsca zamieszkania, ustalonego zgodnie z art. 13 rozporządzenia podstawowego;

2) art. 16 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego przez błędną wykładnię przejawiającą się w uznaniu, że instytucja państwa członkowskiego miejsca zamieszkania ubezpieczonego może tymczasowo ustalić ustawodawstwo innego państwa członkowskiego, o czym winna poinformować wyznaczoną instytucję tego państwa członkowskiego, podczas gdy:

a) taka wykładnia stoi w sprzeczności z zasadą terytorialności, zgodnie z którą zakres kompetencji określonej instytucji sprowadza się wyłącznie do możliwości ustalenia bądź odmowy ustalenia, że właściwe jest ustawodawstwo państwa tej instytucji, co wynika z terytorialnego obowiązywania przepisów prawnych danego państwa oraz kompetencji organów działających na jego obszarze, a co z tego wynika, organ rentowy nie jest uprawniony do ustalenia, że osoba podlega ustawodawstwu innego państwa członkowskiego, gdyż wówczas decyzja wywoływałaby skutek na terytorium innego państwa członkowskiego i wiązałaby instytucję drugiego państwa,

b) zgodnie z literalnym brzmieniem tego przepisu wyznaczona instytucja państwa członkowskiego miejsca zamieszkania wstępnie określa mające zastosowanie ustawodawstwo i informuje wyznaczone instytucje każdego państwa członkowskiego, w którym wykonywana jest praca, o swoim tymczasowym

określeniu („*it's provisional determination*”), a co za tym idzie, prawidłowa wykładnia powinna prowadzić do wniosku, że organ rentowy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ubezpieczonej może określić wyłącznie ustawodawstwo tego („swojego”) państwa członkowskiego, mające charakter tymczasowy;

3) art. 16 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu założenia, że tymczasowe ustalenie ustawodawstwa niemieckiego przez polski organ rentowy stało się ostateczne wobec „milczącej zgody” instytucji niemieckiej, podczas gdy prawidłowa wykładnia winna prowadzić do wniosku, że przepis ten znajdzie zastosowanie jedynie w sytuacji ustalenia tymczasowego ustawodawstwa państwa członkowskiego miejsca zamieszkania i braku sprzeciwu dla tak ustalonego ustawodawstwa innych instytucji zainteresowanych państw członkowskich;

4) art. 16 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego przez zaniechanie jego wykładni przez Sąd pierwszej i drugiej instancji w kontekście ustalenia ustawodawstwa ostatecznego i pominięcie jego znaczenia przy ocenie sytuacji prawnej zainteresowanej, podczas gdy zgodnie z literalnym brzmieniem tegoż przepisu w przypadku braku pewności co do określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa niezbędne jest nawiązanie kontaktów przez instytucje lub władze państw członkowskich w celu wypracowania wspólnego porozumienia w zakresie właściwego ustawodawstwa mającego zastosowanie, a nie można w tym zakresie uznać „milczącej zgody. Dokonanie błędnej wykładni wskazanych przepisów (o których mowa w zarzutach nr 1-4 powyżej) doprowadziło Sąd Apelacyjny i Sąd pierwszej instancji do nierozpoznania istoty sprawy. Istotą niniejszej sprawy było bowiem nie tylko rozstrzygnięcie tego, czy decyzja organu rentowego o wyłączeniu ubezpieczonej z polskiego ustawodawstwa i odmowie wydania zaświadczenia A1 w oparciu o dyspozycję art. 13 ust. 1 rozporządzenia podstawowego jest prawidłowa pod względem formalnym, ale także i przede wszystkim zbadanie, czy zawarte w tej decyzji rozstrzygnięcie jest prawidłowe co do istoty merytorycznej. Sąd drugiej, jak i pierwszej instancji powyższej kwestii zupełnie nie badał, a przez to nie rozpoznał istoty sprawy.

Wobec przedstawionych zarzutów skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenia co do istoty sprawy przez uwzględnienie

odwołania i stwierdzenie, że zainteresowana podlega ustawodawstwu polskiemu w okresie od 4 sierpnia 2020 r. do 3 sierpnia 2021 r., a co z tego wynika, organ rentowy jest zobowiązany do wydania zaświadczenia A1 dla zainteresowanej, ewentualnie wniosła o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi, bądź uchylenie również wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do rozpoznania temu Sądowi. Ponadto wniosła o zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącej kosztów procesu według norm przepisanych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości. W ocenie skarżącej art. 16 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego powinien być rozpatrywany w powiązaniu z art. 16 ust. 1, 3, 4, 5 i 6 tego rozporządzenia, jako że zgodnie z wykładnią systemową właściwe znaczenie przepisów prawa ustala się na podstawie jego usytuowania w systemie prawa. Zatem prawidłowe rozumienie tych przepisów prowadzi do wniosku, że organ rentowy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ubezpieczonego może określić wyłącznie ustawodawstwo swojego państwa, o czym powinien powiadomić instytucje innego państwa. Instytucja właściwa nie jest więc uprawniona do ustalenia, że dana osoba podlega ustawodawstwu innego państwa. Błędna wykładnia tych przepisów dokonana przez Sądy obu instancji doprowadziła do tego, że zainteresowana obecnie znajduje się w „próżni prawnej”, ponieważ została wyłączona z polskiego ubezpieczenia społecznego, a niemiecka instytucja nie wydała decyzji o podleganiu zainteresowanej ustawodawstwu niemieckiemu.

W odpowiedzi na skargę organ rentowy wniosł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie na jego rzecz od skarżącej zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w

orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c. określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, strona wnosząca skargę kasacyjną powinna sformułować w niej wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz ze stosownym uzasadnieniem. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty prawne świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy (K. Antonów, A. Jabłoński, B. Suchacki, J. Witkowski (w:) K. Antonów, A. Jabłoński, B. Suchacki, J. Witkowski, Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie odrębne w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych. Komentarz, Warszawa 2014, art. 475¹).

Wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. - istniejącej potrzebie wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Odwołanie się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. to jest potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (postanowienia Sądu Najwyższego: z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365; 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, LEX nr 315351; 25 lipca 2024 r., I CSK 3777/23, LEX nr 3740727; 19 września 2024 r., I CSK 80/24, LEX nr 3758260). Skarżącą obciążał obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/06, LEX nr 950814; 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, LEX nr 570112; 17 września 2024 r., I CSK 3698/23, LEX nr 3758335). W przypadku, gdy

w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, LEX nr 315351; 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365; 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522; 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, LEX nr 2054493; 31 stycznia 2024 r., III USK 93/23, LEX nr 3666296). Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (postanowienia Sądu Najwyższego: z 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, LEX nr 1238124; 6 czerwca 2023 r., II PSK 64/22, LEX nr 3724324).

W skardze kasacyjnej nie ma uzasadnienia wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania w powyższym rozumieniu, ponieważ w jego treści skarżąca nie wskazuje jasno przepisów, które miałyby budzić poważne wątpliwości interpretacyjne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., nie mówiąc już o przedstawieniu odrębnej, pogłębionej argumentacji prawnej, jak i szczegółowego opisu tego, na czym owe wątpliwości polegają czy orzeczeń mających dowodzić istnienia rozbieżności w orzecznictwie. Wskazując na przesłankę potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów skarżąca skoncentrowała się głównie na streszczeniu stanu faktycznego sprawy i na przedstawieniu, według niej, właściwej systemowej wykładni art. 16 rozporządzenia wykonawczego, z czego można się domyślać, że sygnalizowana we wniosku potrzeba wykładni dotyczy tego właśnie przepisu. Nie jest jednak rolą Sądu Najwyższego zastępowanie wnoszącego skargę w prawidłowym jej redagowaniu. Skarga kasacyjna powinna bowiem być tak zredagowana i skonstruowana, by Sąd Najwyższy nie musiał doszukiwać się w jej podstawach lub ich uzasadnieniu pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienia Sądu Najwyższego: z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134, 20 czerwca 2024 r., I CSK 1406/23, LEX nr 3735469; 16 stycznia 2024 r., I PSK 41/23, LEX nr 3654515).

Odnosząc się do twierdzenia skarżącej o potrzebie wykładni, trzeba zauważyć, że zasadniczym trzonem wywodów wniosku, mającego przekonywać o istnieniu potrzeby wykładni przepisów, jest forsowana w nim teza, iż „organ rentowy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ubezpieczonej może określić wyłącznie ustawodawstwo swojego państwa, o czym powinien poinformować instytucje innego państwa - a te instytucje mogą albo się sprzeciwić i stwierdzić, że dana osoba podlega pod ich ustawodawstwo albo przez milczącą zgodę zaakceptować ustawodawstwo tego państwa, które poinformowało o jego zastosowaniu”. Oznacza to, że – według skarżącej – polski organ rentowy nie był uprawniony do ustalenia w decyzji tymczasowej, że dla zainteresowanego w spornym okresie właściwe jest ustawodawstwo niemieckie.

Nie można też stracić z pola widzenia, że procedura ustalania właściwego ustawodawstwa w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w Unii Europejskiej nie jest zagadnieniem nowym, ponieważ była już przedmiotem licznych wypowiedzi judykatury. Sąd Najwyższy szczegółowo opisał i wyjaśnił jej przebieg (wyroki: z 23 listopada 2012 r., II UK 103/12, OSNP 2013, nr 19-20, poz. 238; 6 czerwca 2013 r., II UK 333/12, OSNP 2014, nr 3, poz. 47; 11 września 2014 r., II UK 587/13, OSNP 2016, nr 1, poz. 13; 21 stycznia 2016 r., III UK 61/15, LEX nr 1977828; 7 maja 2022 r., II USK 31/22, LEX nr 3438545; 2 sierpnia 2023 r., III USK 103/23, LEX nr 3590556). Według tych judykatów niepotwierdzenie ubezpieczenia przez instytucję ubezpieczeń społecznych innego państwa, w którym świadczona jest sporna praca marginalna, wiąże polskie organy ubezpieczeń społecznych. Oznacza to, że organy rentowe i polskie sądy nie mogą weryfikować decyzji słowackiej instytucji ubezpieczeniowej, która odmówiła uznania pracy ewidentnie marginalnej świadczonej na terenie Słowacji przez obywatela polskiego lub przedsiębiorcę za uzasadniającą podleganie słowackiemu ubezpieczeniu społecznemu (wyroki Sądu Najwyższego: z 4 kwietnia 2017 r., II UK 248/16, LEX nr 2306376; 10 maja 2017 r., I UK 456/16, LEX nr 2352167; 29 października 2019 r., III UK 467/18, LEX nr 3562329; 22 lutego 2023 r., I USK 45/22, LEX nr 3553385).

Twierdzenie o występowaniu potrzeby wykładni przepisów prawa, o czym już wspomniano, jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne

poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów. Nie istnieje zatem potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego stanowiska (postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5; 29 listopada 2023 r., III USK 157/23, LEX nr 3632804).

W judykaturze przyjmuje się, że „wspólne porozumienie” w rozumieniu art. 16 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego może polegać na poinformowaniu przez instytucję miejsca świadczenia pracy o swoim stanowisku odnośnie do nieistnienia ważnego tytułu do ubezpieczenia społecznego na terytorium jej państwa, wydaniu przez instytucję właściwą miejsca zamieszkania decyzji (o charakterze tymczasowym - w trybie art. 16 ust. 2 o stosowaniu ustawodawstwa krajowego i zaakceptowaniu (nawet milczącym) tej decyzji przez instytucję właściwą dla miejsca świadczenia pracy (niewniesienie zastrzeżeń; zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 25 listopada 2016 r., I UK 370/15, LEX nr 2166375; 15 marca 2018 r., III UK 44/17, LEX nr 2497577; 13 kwietnia 2023 r., II USK 126/22, LEX nr 3578423). Jednocześnie w razie przeprowadzenia trybu konsultacyjnego ostateczne określenie ustawodawstwa właściwego jest wiążące dla wszystkich zainteresowanych państw członkowskich. Dokument o ustaleniu ustawodawstwa właściwego, wydany w trybie art. 16 rozporządzenia wykonawczego, o charakterze ostatecznym, może być wycofany/uznany za nieważny przez instytucję, która go wydała, po wspólnym porozumieniu instytucji państw członkowskich (art. 5 *in fine* rozporządzenia wykonawczego), co umożliwia wydanie w jego miejsce (przez instytucję miejsca zamieszkania) kolejnego dokumentu ustalającego ustawodawstwo właściwe, uwzględniającego to wspólne porozumienie (postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 listopada 2016 r., II UK 733/15, LEX nr 3540660; 12 sierpnia 2020 r., II UK 314/18, OSNP 2021, nr 11, poz. 123).

W orzecznictwie i doktrynie nie budzi wątpliwości, że instytucja miejsca zamieszkania może wydać jedynie decyzję, że ustala ustawodawstwo właściwe jej państwa członkowskiego albo wydać decyzję stwierdzającą, że ustawodawstwo jej państwa nie jest właściwe. Przed wydaniem takiej decyzji ostatecznej organ rentowy zobowiązany jest wszcząć procedurę określoną w art. 16 rozporządzenia

wykonawczego (wyrok Sądu Najwyższego z 15 marca 2018 r., III UK 44/17, OSNP 2019, nr 1, poz. 8 i powołane tam orzeczenia; K. Ślebzak, Ustalanie ustawodawstwa tymczasowego na podstawie rozporządzeń 883/2004 oraz 987/2009, Praca i Zabezpieczenie Społeczne 2014, nr 7, s. 2 i n.; zob. również postanowienie Sądu Najwyższego z 27 kwietnia 2022 r., II USKP 113/21, Legalis nr 2834066). Jeśli procedura określona w art. 16 rozporządzenia wykonawczego zostanie zrealizowana, to jest ona wiążąca przy określeniu ustawodawstwa właściwego, gdyż przepisy art. 13 ust. 2 i 3 rozporządzenia podstawowego mają na celu wyeliminowanie podwójnego (lub wielokrotnego) ubezpieczenia w różnych państwach członkowskich (ewentualnie uniknięcia sytuacji, w której dana osoba nie będzie podlegała żadnemu ustawodawstwu), a nie ustalenie ubezpieczenia korzystnego dla zainteresowanego (ze względu na wysokość składek).

Zatem z punktu widzenia ustalenia ustawodawstwa w trybie przepisów rozporządzenia wykonawczego istotne jest, aby w jego wyniku zainteresowany został objęty ubezpieczeniem w jednym państwie członkowskim – a nie jak twierdzi skarżąca - wyłącznie w państwie organu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania zainteresowanego. Utrwalony jest także pogląd, że w postępowaniu zapoczątkowanym odwołaniem od decyzji ustalającej właściwe ustawodawstwo w zakresie zabezpieczenia społecznego sąd bada wyłącznie to, czy została zachowana właściwa procedura gwarantująca osiągnięcie celu zakładanego przez koordynację systemów zabezpieczenia społecznego, nie ma natomiast uprawnienia do badania zasadności stanowiska zajętego przez inne państwo członkowskie (zaakceptowanego przez polski organ rentowy; wyrok Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2021 r., III USKP 49/21, Legalis nr 2658289; postanowienie Sądu Najwyższego z 18 listopada 2020 r., III UK 453/19, Legalis nr 2496890). Jest tak dlatego, że po pierwsze, postępowanie to nie przewiduje arbitralnych decyzji państwa miejsca zamieszkania, wymagając wspólnego porozumienia z innym zainteresowanym państwem członkowskim, a po drugie, nawet w wypadku sporu to nie sąd jest arbitrem rozstrzygającym, jakie ustawodawstwo będzie miało zastosowanie (wyrok Sądu Najwyższego z 21 października 2021 r., I USKP 51/21, Legalis nr 2938667). Wynika to w sposób jednoznaczny z art. 6 ust. 3 w związku z art. 16 ust. 4 *in fine* rozporządzenia wykonawczego, zgodnie z którym, w przypadku,

gdy zainteresowane instytucje lub władze nie osiągną porozumienia co do określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa, sprawa może zostać przedstawiona Komisji Administracyjnej przez właściwe władze, a Komisja Administracyjna stara się pogodzić rozbieżne opinie w terminie sześciu miesięcy od dnia, w którym przedstawiono jej sprawę (wyrok Sądu Najwyższego z 21 października 2021 r., I USKP 51/21, LEX nr 3520617; postanowienie Sądu Najwyższego z 30 stycznia 2024 r., II USK 370/23, LEX nr 3666279). Ustalony powyższy sposób właściwe ustawodawstwo powinno być brane pod uwagę przez organy państw członkowskich. Natomiast weryfikacja i ewentualne ponowne ustalenie ustawodawstwa właściwego są niezbędne, jeżeli pojawią się nowe okoliczności lub nastąpi zmiana w sytuacji osób ubiegających się o wydanie formularza A1 (wyrok Sądu Najwyższego z 11 czerwca 2024 r., II USKP 149/23, Legalis nr 3089331; M. Szpyrka, R. Talaga, Orzecznictwo Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego, EPS 2024, nr 5, s. 53).

Podsumowując powyższe wywody, skarżąca nie wykazała występowania przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., ponieważ problematyka związana z wykładnią art. 16 rozporządzenia wykonawczego była już wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi orzecznictwa i doktryny, a skargi kasacyjne wnoszone przez odwołującą się Spółkę dotyczące tego samego zagadnienia były już przedmiotem rozstrzygnięć Sądu Najwyższego: postanowienie Sądu Najwyższego z 23 lipca 2024 r., I USK 52/24 (LEX nr 3738963) oraz z 10 września 2024 r., I USK 531/23 (niepubl.), a nie jest rolą Sądu Najwyższego zastępowanie skarżącego w prawidłowym poszukiwaniu przesłanek uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania w sytuacji tym bardziej, gdy wcześniejsze uzasadnienia orzeczeń sądowych rozumiane jako zwerbalizowany zbiór racji sformułowanych na podstawie uznawanych w prawie metod dowodzenia oraz argumentacji wspierających określone rozstrzygnięcie nie budzą wątpliwości.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego po myśli art. 98 § 1 w związku z art. 398²¹ k.p.c.

[SOP]

[a!]

